

6/8

uopis

KARLOVAC

18-04-1994

KT-13/94

K-14/94-14

Se. 8. Vi. 1994.

REPUBLIKA HRVATSKA

ŽUPANIJSKI SUD U KARLOVCU

PRESUDA U IME REPUBLIKE HRVATSKE !

Županijski sud u Karlovcu, u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda Vesne Vrbičić kao predsjednika vijeća, suca Radmile Silvaši, te sudaca porotnika Slobodanke Mratunac, Dragana Rebić i Josipa Erdeljac kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Danice Žunac, u krivičnom predmetu protiv optuženika Milana Ogrizović i dr., zbog krivičnog djela iz čl.120.st.1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (ranije čl.142.st.1. OKZRH), nakon održane glavne javne rasprave, zakazane povodom optužnice Okružnog državnog odvjetništva Rijeka od 31.5.1993. godine broj KT-54/93 dana 6. travnja 1994. godine kada je presuda i objavljena u prisutnosti Okružnog državnog odvjetnika Karlovac Dragana Novosel, te branitelja optuženika po službenoj dužnosti Darka Šantić, odvjetnika iz Karlovca, a u odsutnosti optuženika,

presudio je

I optuženik **MILAN OGRIZOVIĆ**, sin Sretena i Desanke r. Cvjetičanin, r.21.2.1963.g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr.134, Srbin,

II optuženik **ŽIVKO GRBA**, sin Đure i ljube r. Grba, r. 20.8.1963.g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr.176, Srbin,

III optuženik **NIKOLA MOMČILOVIĆ**, sin Ilije i Marije r. Čikara, r. 30.4.1955.g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr. 85, Srbin,

IV optuženik **ILIJA VUKELIĆ**, sin Spase i Lade r. Grba, r.24.4.1965.g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr.58,Srbin

V optuženik **NIKOLA VUKELIĆ**, sin Đure i Georgine r. Kurteš, r. 1.1.1962.g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr. 56, Srbin,

VI optuženik **BOGDAN GRBA**, sin Đure i Ljubice r. Jovetić, r. 9.1.1965g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr.176, Srbin

VII optuženik **NIKOLA JOVETIĆ**, sin Dušana i Dragice r. Žegarac, r.15.4.1966. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr. 189, Srbin,

VIII optuženik **MILAN ČIKARA**, sin Mirka i Milke r. Vlaisavljević, r.26.1.1963.g. u Ličkoj Jasenici, Općina Ogulin, gdje i prebiva na kbr. 128, Srbin,

k r i v i s u

što su:

dana 12. studenog 1991. godine u Saborskom, neposredno nakon što su udružene neprijateljske vojne postrojbe tzv. SAO Krajine, četnika i pripadnika tadašnje JNA, u sklopu agresivnog rata protiv Republike Hrvatske, napale, slomile otpor i okupirale navedeno hrvatsko selo, protivno čl.55.st.2. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.8.1949. i čl.4.t.2. Drugog dopunskog protokola uz tu Ženevsku konvenciju, a o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, kao pripadnici neprijateljskih vojnih snaga zajednički i dogovorno uz pomoć drugih za sada neutvrđenih osoba iz kuća prognanih, nasilno odvedenih i pobijenih civilnih stanovnika toga mjesta, nezakonito uzeli za sebe zadržali svu vredniju pokretnu imovinu i to najmanje pet traktora s prikolicama od kojih su četiri marke "IMT" i jedan marke "Tomo Vinković", kojih vlasnici, osim Bićanić Mile i Matovina Mate, nisu za sada utvrđeni, kao i pokućstvo, živežne namirnice, robu, razni materijal i tehničke predmete, koje su utovarili u prikolice traktora i odvezli u Ličku Jasenicu, a sve u cilju pljačke a ne za vojne potrebe,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije izvršili pljačku imovine civilnog stanovništva i protuzakonito prisvajanje u velikim razmjerima imovine što nije opravdano vojnim potrebama,

činili su počinili krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva - označeno u čl.120.st.1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (ranije čl.142.st.1. OKZRH),

pa je temeljem istog zakonskog propisa

o s u đ u j u

na kazne zatvora u trajanju od po 10 (deset) godina na svaki.

Temeljem čl. 90.st.4. ZKP optuženici se oslobađaju dužnosti naknade troškova krivičnog postupka i isti padaju na teret proračunskih sredstava.

Obrazloženje

Okružno državno odvjetništvo Rijeka optužnicom od 31.5.1993. godine broj KT-54/93. optužuje optuženike da su počinili krivično djelo činjenično i pravno opisano u izreci ove presude.

Optuženici nisu dali obrane obzirom da su za sada nedostižni tijelima Republike Hrvatske pa je rješenjem Okružnog suda Rijeka od 18. lipnja 1993. godine broj KT-25/93-5 odlučeno da se imenovanima sudi u odsutnosti, koje rješenje je potvrđeno rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 2.9.1993. g. broj Kž-634/93-3.

U toku postupka sud je proveo dokaz saslušanje svjedoka Milana Matovina, suglasnošću stranaka pročitao iskaze svjedoka Slavka Dumenčić, Petra Krizmanić, Marka Dumenčić i Dane Špehar, čiji iskazi prileže u spisovni ovog suda broj K-9/94, pročitao zapisnik o prepoznavanju osoba od 9.3.1993., te izvršio uvid u izvode iz kaznane evidencije za optuženike.

Cijeneći rezultate ovako provedenog postupka, ovaj sud smatra dokazanim da su optuženici počinili krivično djelo za koje ih se optužuje.

Iz iskaza svih saslušanih svjedoka, te uvidom u spis ovog suda broj K-9/94 sud je utvrdio da je dana 12. studenog 1991. g. došlo do napada neprijateljskih postrojbi na mjesto Saborsko u kojem napadu su učestvovala vojna postrojba tzv. SAO Krajine, četnika i pripadnika tadašnje JNA, a sve u sklopu agresivnog rata protiv Republike Hrvatske. Nakon što je mjesto Saborsko razoreno, a stanovnici i branitelji

Saborskog se povukli zbog napada avijacije i artiljerije u okolne šume i polje u zbjegovima napustili navedeno područje, tko je u tome uspio, u Saborsko su ušle neprijateljske formacije i počele pljačkati imovinu mještana. Odvozili su krupnu stoku, traktore i osobne automobile, ostalu stoku što živu a što zaklanu, poljoprivredni alat, namještaj, kućanske aparate, građu i sve ono što se moglo pokupiti i natovariti te odvesti. Nakon toga kuće su zapaljene i do kraja razorene.

Svjedok Milan Matovina, koji se kao branitelj i pripadnik rezervnog sastava policije nalazio na prvoj borbenoj liniji i promatrao kako su četnici i pripadnici JNA iz nezaštićenih kuća prognanih, odvedenih i pobijenih stanovnika toga mjesta otuđivali vredniju pokretnu imovinu i traktore, sve u cilju pljačke. U Saborsko je ušla kolona od šest osobnih automobila iz pravca Ličke Jasenice i zatim su te osobe otuđile pet traktora sa prikolicama od kojih su četiri bila marke "IMT", a jedan marke "Tomo Vinković". Jedan traktor je prepoznao kao vlasništvo Mile Bićanić s obzirom da je takav traktor bio jedini u tom mjestu. U prikolici je bilo natovareno razne robe, ali nije vidio kakvoj robi se radi obzirom da je bila spakirana u kutije. Prepoznao je traktor crvene boje marke "IMT", vlasništvo Mate Matovina iz Saborskog. Za ostale traktore nezna čije su vlasništvo. Jedino je zapazio da je jedan bio žute boje marke "Tomo Vinković". Svi traktori zajedno sa prikolicama bili su puni raznih stvari. Na traktorima je prepoznao i određene osobe i to sve optuženike koji su sa prebivalištem iz Ličke Jasenice. Bili su obučeni u SMB uniforme kakve su nosili pripadnici JNA. Poznaje ih od ranije, a prepoznao ih je i na fotografijama koje su mu pokazane u policijskoj stanici, kako to proizlazi iz zapisnika o prepoznavanju od 9.3.1993.g.

Sud nema razloga da ne povjeruje iskazu svjedoka iz razloga jer je imenovani sve to promatrao sa udaljenosti od oko 150 do 200m i to pomoću dvogleda, zadržavši se u Saborskom budući mu je ostao otac, kojeg je kasnije i našao mrtvog u kući. Osim toga i ostali saslušani svjedoci govore o odvlačenju pokretne imovine traktorima nakon čega su kuće zapaljene. Da je netko od stanovnika Saborskog želio neosnovano teretiti bilo koga sa protivne strane mogao je to učiniti i navesti imena osoba koje su od ranije poznavali. Međutim, nitko nije imenovao počinitelje budući nije bio toliko blizo da bi mogao nekoga prepoznati, osim svjedoka Matovine, koji je za to imao i razlog. Navedeni svjedok je također govorio o imenima osoba koje je prepoznao na traktoru ili prikolici, dok o ostalim osobama ne govori budući ih nije mogao identificirati, a nesporno je da ih je bilo više.

U tijeku postupka je bilo nesporno da se Republika Hrvatska našla u ratu odnosno oružanom sukobu, bez obzira da li će povijest ova događanja tumačiti kao oružanu borbu između država koja nema formalno obilježje rata ili kao oružanu borbu između političkih, nacionalnih i drugih snaga u okviru iste države, što sve ulazi u pojam oružanog sukoba.

U svakom takvom sukobu zaraćene strane su se dužne pridržavati međunarodnih pravnih akata kojima se uređuju pitanja od neposrednog interesa i važnosti u takvim sukobima.

Jedan od takvih akata je i Ženevska konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949.g. čiji čl. 55.st.2. govori da okupacijska sila može rekvirirati živežne namirnice, robu ili lijekove koji se nalaze na okupiranom području samo za okupacijske snage i upravu i to samo onda kada su u obzir uzete potrebe civilnog stanovništva. Ne dirajući u odredbe drugih međunarodnih konvencija okupacijska sila mora poduzeti potrebne mjere da se za svaku rekviziciju plati pravična naknada. Prema čl.4.t.2. Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, ostaje zabranjena, u svako doba i na svakom mjestu, između ostalih akata nasilja, i pljačka.

Obzirom na sve navedeno, a prije svega imajući u vidu iskaze saslušanih svjedoka, sud smatra da se u ovom slučaju radi o pljačkanju imovine stanovništva jer ovdje taj izraz nema smisao kao kod krivičnog djela teške krađe ili ranije pljačke, već se podrazumijeva kao nasilno oduzimanje imovine veće vrijednosti ili niz otimanja i krađa stvari manje vrijednosti, ukoliko ovakvo protupravno oduzimanje tuđih stvari ne predstavlja neku drugu djelatnost iz članka za koji se optuženike optužuje. Radi se o pljački iako ovdje stanovništvo nije bilo prisutno pa stoga nije bilo potrebno nasilje međutim, nasilje je učinjeno ranije zbog čega su stanovnici i bili prisiljeni, oni koji su preživjeli, napustiti mjesto i skloniti se na sigurnija područja.

Navedeno krivično djelo može izvršiti samo pripadnik vojne, političke ili administrativne organizacije strane u sukobu, te svako lice koje se nalazi u njenoj službi, a kako je iz iskaza svjedoka Milana Matovine utvrđeno da su svi počinitelji bili u SMB uniformama, može se smatrati utvrđenim da su bili i pripadnici tadašnje JNA koja je takve uniforme jedino imala i koja je tog dana napala mjesto Saborsko sa svim formacijama. Iz načina na koji je djelo počinjeno, kako to opisuju saslušani svjedoci, može se zaključiti da su svi optuženici počinili djelo sa umišljajem jer su bili svjesni svoga djela i htjeli njegovo izvršenje, a u ovom slučaju nije relevantno da li su pri tome bili svjesni da krše pravila međunarodnog prava.

Postupajući na opisani način ostvarili su sva bitna obilježja bića krivičnog djela za koje ih je sud proglasio krivima i osudio.

Pri odmjeravanju kazne sud je optuženicima cijenio kao olakotno da su do sada neosuđivani, njihovu relativnu mladost, dok im posebnih otegotnih okolnosti nije našao, pa im je izrekao kazne za koje smatra da su srazmjerne težini i društvenoj opasnosti učinjenog krivičnog djela, primjerene stupnju krivične odgovornosti optuženika kao izvršitelja, te za koje smatra da će se njima ostvariti svrha kažnjavanja.

Obzirom da u tijeku postupka sudu nisu bili dostupni podaci o porodičnim i imovinskim prilikama optuženika odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

U Karlovcu, 6. travnja 1994.

ZAPISNIČAR:

Danica Žunac v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Vesna Vrbetić v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv navedene presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana računajući od dana primitka pismenog otpravka presude. Branitelju optuženika kojima je suđeno u odsutnosti taj rok za podnošenje žalbe počinje teći protekom 8 dana za koje vrijeme je presuda bila izvješena na oglasnoj ploči suda. Žalba se podnosi Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu putem ovog suda pismeno u 4 istovjetna primjerka.

DNA:

1. ODOK - na KT-13/94.

2. I-VIII optuženika, putem oglasne ploče suda

3. Darko Šantić, odvjetnik iz Karlovca

Za točnost otpravke ovlašteni djelatnik:

Pravitelj sudske kancelarije
Nada Tonšetić